ماشاء اللہ لا قوۃ الا باللہ
از تازہ افاضات مجمع الکمالات مولانا اجید الدین محمد باشندہ پھولباڑی ضلع سلہٹ رسالہ
بہار اردو ضلع سلہٹ
رحمانی انوار
باہتمام راجی رحمت و غفران عاجز محمد عبدالرحمن بن حاجی محمد روشن خان مغفور
در مطبع نظامی واقع پھولباڑی محلہ پوسٹ آفس دیوبند مطبوع

M.A.LIBRARY, A.M.U.
PE9887

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ الحی المیت الخالق الذی خلق اللیل والنہار لتعلموا عدد السنین والحساب والصلوٰۃ
والسلام علی النبی الامی العربی الشفیع المشفع یوم الحساب المنعوت فی القرآن والممدوح فی الکتاب
وعلی آلہ واصحابہ وکبار امتہ الذین ہم ہداۃ الخلق الی طریق الحق والصواب اما بعد بندۂ قلیل البضاعۃ
کثیر الجنایۃ امیر الدین محمد المتخلص بہ بدحت ابن المرحوم مولوی ظہیر الدین احمد بر واللہ مضجعہ
یکی از باشندگان مقام پھولپاڑی ضلع سلہٹ بعرض سخنوران نکتہ پرور ونکتہ سنجان بلند نظر
میرساند کہ این عیب سرمایۂ بی ہنر ہیچمدان نہ سخن فہم ست نہ سخندان جرأتیکہ بہ تصنیف این رسالہ
نمودہ باعث آن نہ دعوی سخنوری بودہ صرف بامید حصول ثواب بیمن توجہات ارواح
طیبہ بزرگان دین قدس اللہ اسرارہم ونفعنا اللہ ببرکاتہم کہ علت غائی این خامہ فرسائی ست
ورقی چند سیاہ کردہ حاشا کہ نہ گناہ کردہ این نامہ کہ ورقی از دفتر اعمال این نامہ سیاہ ست
چہ عجب کہ فروغ میامن این اسامی گرامی تاریکی دفتر سیاہم فرو شوید ورنگ روشنی بخشد واز پرتو
انوار آن سیہ نامہ ام چون ورق آفتاب ہمہ تن تابان شود وورخشد چشم از ہنرمندان عیب پوش
وبلند نظران عذر نیوش آنکہ اگر از خامہ ام عیبی معاینہ کنند بمقتضای بلند نظری اگر توانند
صلاح کنند وراقم را ممنون سازند والا بعذرم گوش نہند وبعیب چینی نہ پردازند

الآن نشرع فی المقصود مستعینا باللہ الملک المعبود

تاریخ رحلت حضرت خاتم الرسالہ شفیع المذنبین محبوب رب العالمین محمد مصطفےٰ احمد مجتبیٰ صلی اللہ علیہ وسلم

سنہ ۱۱ھ

شفیع الوریٰ خاتم الانبیا — چو شد واصل حضرت کبریا
شمار سنین رحلتش یا فتم — بدو حرف از آخر ابیا ۱۱

ایضاً

چو از دعوت حق سوی لامکان — روان شد شہنشاہ امت نواز
تاریخ رحلت دل زار گفت — ز دار فنا رفت شاہ حجاز
۳۳۶ — ۳۲۵

ایضاً

سن رحلت شاہ پیغمبران — بجو ای از خور و فرق جنان
۳۱ — ۲۱

ایضاً

فخر کونین احمد محمود — شاہ بطحا حبیب رب ودود
چون ز دنیای دون سفر فرمود — گفت دل کز مدینہ شد محمود
۱۰۹ — ۸۹

ایضاً

در سن وصل شہ فرخ فال — رفت از اہل مدینہ اقبال
۱۱ — ۱۴۵

تاریخ رحلت امیر المومنین ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ

سنہ ۱۳ھ

شد چو آن مہر اوج دین صدیق — واصل رب مشرق و مغرب
مہر تابان بروں شد از یثرب — فلک گفتا بجو ای از لفظ جاہد
۹۹ — ۱۲ — ۱۳

ایضاً

سر تاریخ رحلتش گفتم
سن ترحیل صدیق مجاہد

تاریخ رحلت حضرت عمر فاروق رضی اللہ عنہ

۱۳ھ

ز دار المحن چون بدار النعیم — روان گشت فاروق والا گہر
سن رحلتش ہاتف غیب گفت — ز دار المحن گشت بیرون عمر
۲۳ — ۳۱۰

ایضاً

چو شد فاروق سوی عالم قدس — بشوق وصل حق از خطۂ خاک
بگرشد چاک در ہجرش جہان را — بجو تاریخ وصلش در سن چاک
۲۲۴

ایضاً

ز عالم شد عمر چون سوی گردون — ز بیداد زمین شد عدل بیرون
۱۳۹ — ۲۲۴ — ۱۰۲

تاریخ رحلت حضرت عباس رضی اللہ عنہ

۳۱ھ

برون گشت عباس قدسی صفات — چو از تنگنای سرائے بدن

بتاریخ ترحیل او گفت دل — برون گشت روح مقدس ز تن

ایضاً

بسال نقل عباس معظم — برآمد آہ از ابدال مغفتم

تاریخ رحلت حضرت عثمان ذی النورین رضی اللہ عنہ

۳۵ھ

کہ در رحلت سوی فردوس برین — حضرت عثمان ذی النورین چو

گفت در تاریخ نقلش ہاتفے — اہل دین بیرون بشد از دنیائے دو

ایضاً

در سن وصل حضرت عثمان — کاف حا یا و عین و صاد بخوان

از عمر عین و صاد از صدیق — طرح فرمای در حساب ازان

بعد ازان کاف و ہا و یا بہ زبر — بشمر ای ہمنشین قاعدہ دان

سال وصل خلیفۂ ثالث — بر تو گردد ازین سہ حرف عیان

تاریخ رحلت حضرت امیر المومنین علی کرم اللہ وجہہ

۴۰ھ

چو از جلوہ گاہِ جہان شد نہان — فروغ جمال علی و

فلک گفت سال رحیلش بمن — کہ خالی شدہ جلوہ گاہ از علی

ایضاً

از زمانہ چو شیر یزدان شد — گفت ہاتف اسد ز میدان شد

ایضاً

چو پرسیدم از سال فوت علی — ز حسرت برون آمد آہ از دل

تاریخ رحلت حضرت امام حسن رضی اللہ عنہ

۵۰ھ

وا حسرتا کہ سید مسموم شد شہید — گشت از عالمی بنعشش مرثیہ سرای

ہی ہی دلم چرا نشود خون کہ شاہ را — صد پارہ شد دل ہا تا تن ز ہر جان گزای

جستم ز سالِ نعمت شاہ چون نشان — گفتا دل ستم زدہ ام وای وای ہای

ایضاً

چو مسموم شد آن امام زمن — فلک گفت گردید بی حسن

تاریخ شہادت سید الشہدا امام حسین رضی اللہ عنہ

چو در کربلا از ستم کشتہ شد — جگر گوشۂ شاہ بدر و حنین — ۶۰ھ

بدشت بلا عابد بے نوا — جدا از پدر ماند با اشک عین — ایضاً

دلم گفت تاریخ ماتم کہ چرخ — جدا کرد سجاد را از حسین — ۶۰ھ

ستم چو سال تعزیت شاہ کربلا — ایوای ہای ہای رسید از فلک ندا — ایضاً

امام ستمکش چو کشتہ شہید — زردی ستم گشت سالش پدید — ۶۱ھ

تاریخ مرگ یزید پلید

شد ز دنیا یزید شیطان خوی — سال مرگش ز لفظ جانی جوی — ۶۴ھ

تاریخ رحلت امام زین العابدین رضی اللہ عنہ

ن امام وقت زین العابدین — شد ز دنیا سوی فردوس برین — ۹۵ھ

د چون آزادہ از دنیای دون — پای بند عشق رب العالمین

سال ترحیل جناب پاک او — عابد آزادہ آمد بالیقین — ۹۵ھ

عابد کہ بدرگاہ خدا بود مقرب — چون شد بجنان گفت ملک سید رجب — ۹۵ھ ایضاً

تاریخ رحلت عمر بن عبد العزیز رحمہ اللہ تعالیٰ

معلے نسب ابن عبد العزیز — چو شد سوی اوج جنان رہگرا — ۱۰۱ھ

دنیا و دین بود عالی از ان — شدہ سال نقلش عیان از علا — ۱۰۱ھ ایضاً

سال وصل آن شہ قدسی شیم — چون بجستم از بلا لک یافتم — ۱۰۱ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجہ حسن بصری رحمہ اللہ تعالیٰ

شماری گر اعداد لفظ علی — شود سال نقل حسن منجلی — ۱۱۰ھ

سال ترحیل آن ولی زمان — گفت ہاتف ولی دین برہان — ۱۱۰ھ ایضاً

تاریخ رحلت امام محمد باقر رضی اللہ عنہ

سنہ ۱۱۴ھ

شد ز دنیا محمد باقر — حیف افسوس آن امام همام
دل غمگین مدحت مسکین — گفت تاریخ ها‌ی ها‌ی امام
سن وصل با قر امام زمان — ایضاً دلم یافت اینک ز اوج جنان ۱۱۴ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجه حبیب عجمی رحمه الله تعالی

سنه ۱۲۰ھ

خواجهٔ پاکدل حبیب عجم — عابد و عارف خدا آگاه
نقل فرمود سوی عالم قدس — بهر وصل حق آن ولی الله
سال نقلش بجوی گر خواهی — از حبیب زمان و عالیجاه ۱۲۰ھ

تاریخ رحلت امام جعفر صادق رضی الله عنه

سنه ۱۴۹ھ

امام بحق جعفر پاکباز — که ناطق بحق بود صادق بدان
چو گشته بفردوس اعلی مکین — دلم گفت تاریخ والا مکان ۱۴۹ھ
بهر تاریخ زسال ماتم — ایضا ها‌ی ای سید امجد گفتم ۱۴۹ھ

تاریخ رحلت حضرت امام اعظم ابو حنیفه کوفی رحمه الله

سنه ۱۵۰ھ

آن امام اعظم کوفی که بود — تکیه گاه و حامی دین مبین
از پی وصل حبیب کردگار — کرد چون رحلت سوی خلد برین
در فراق آن امام دین پناه — اهل دین گشتند غمناک و حزین
ماتم دین بود و در هجرش زان — سال وصلش یافتم از سوگ دین ۱۵۰ھ
سال ترحیل حضرت نعمان — ایضاً گفت هاتف بجو ز ماه جنان ۱۵۰ھ

تاریخ رحلت امام مالک رحمه الله

سنه ۱۷۹ھ

امام مالک آن شیخ زمانه — که بوده رهنمای دین همالک
چو جام عمر او لبریز گشته — بحکم کل من فی الدهر هالک
پی تاریخ ترحیلش نگردون — ملک گفتا حبیب الله مالک ۱۷۹ھ

تاریخ رحلت امام ابو یوسف رحمہ اللہ

ابو یوسف آن زیب علم و عمل — فقیہ معظم امام اجل — ۱۸۲ھ
شد آزاد از قید این آب و گل — چو آمد گرفتار دست اجل
سعید ازل بود بیشک ازان — شده سال فوتش سعید ازل ۱۸۲ھ

تاریخ رحلت امام موسیٰ کاظم رضی اللہ عنہ

شد چو کاظم بسوی خلد برین — یافتم سالش از امام امین — ۱۸۳ھ
عمر سن فوت آن امام زمن — ظاهر آمد ز چاکر دامن دین — ایضاً
سال نقل آن امام دو جهان — هاتفی فرمود سیاح جنان
۱۸۳ھ ۱۸۳ھ ۱۸۳ھ

تاریخ رحلت امام محمد رحمہ اللہ

شد امام فقیہ از دنیا — سال فوتش بجوی از فقها — ۱۸۶ھ
گشت سال وصال شان واقع — در سن جیوفی و نکو طالع
۱۸۶ھ ۱۸۶ھ

تاریخ رحلت خلیفہ ہارون الرشید رحمہ اللہ

آن خلیفہ کہ بود ہارون نام — از بنی عم صاحب لولاک — ۱۹۳ھ
ملک و مال و حشم بجای گذاشت — رفت تنہا بسوے ایزد پاک
پے تاریخ رحلتش خواندم — وا لے قوم و صاحب اطراک — ایضاً
در سن وصل شہ فرخ پی — گفتم ای والی عادل ہی ہی
۱۹۳ھ ۱۹۳ھ ۱۹۳ھ

تاریخ حضرت معروف کرخی رحمہ اللہ

حضرت معروف آن قطب زمان — سر گروہ و پیشوای عارفان — ۲۰۰ھ
شد بسوی خلد و سال رحلتش — گفت ہاتف والی بزم جنان
یافت فکرم باز تاریخ وصال — از حلیم الطبع و مصباح جهان — ایضاً
گر ز سال رحلت معروف میجوئی نشان — ای محاسب از سر رحمت بتو باشد عیان
۲۰۰ھ ۲۰۰ھ ۲۰۰ھ

تاریخ رحلت امام علی موسی رضا رضی اللہ عنہ

سنہ ۲۰۳ھ

علی رضا رضی اللہ عنہ غوث زمان — امام پاک نہاد و محقق حق کوش
سفر بسوی جنان کرد و سال رحلتش — امام پاک نہاد از جہان بگفت سروش ۲۰۳ھ

ایضاً

علی رضا نور چشم سیادت — امین امانت زآل محمد
سفر کرد زین عالم دخمہ زن شد — بجنت بشوق وصال محمد
سن رحلت آن امام زمانہ — عیان آمدہ از عیال محمد ۲۰۴ھ

تاریخ رحلت امام شافعی رحمہ اللہ

سنہ ۲۰۴ھ

امام شافعی کو کرد محکم — اساس شرع و آئین محمد
مہی بود از سپہر زہد و تقوی — فروغ رونق دین محمد
بجنت چون ز فضل حق قرین شد — بقصر عز و تمکین محمد
برای یادگار سال وصلش — نوشتم کوکب دین محمد ۲۰۴ھ

ایضاً

امام شافعی آن قدوہ دین — کہ بودہ گنج علم و فضل لاریب
سال رحلت آن مخزن فیض — کلید علم گفتا ہاتف غیب ۲۰۴ھ

ایضاً

شافعی ستد بجلد با تحقیق — یافتم سال نقلش از صدیق ۲۰۴ھ

تاریخ رحلت خلیفہ مامون عباسی رحمہ اللہ

سنہ ۲۱۸ھ
۶۴

مرد مامون خلیفہ عادل — آہ صد آہ و ای ہی افسوس
سال تاریخ این غم جانکاہ — ہاتف غیب گفت ای افسوس ۲۱۸ھ

ایضاً

شد چو مامون سوی فردوس برین — مرحبا گفتند او را قدسیان
من چو سال رحلتش را خواستم — گفت رضوان مایۂ ناز جنان ۲۱۸ھ

ایضاً

شد ز دنیا خلیفہ عادل — گشتہ با رحمت خدا واصل
سال وصلش نوشت خازن من — سند عدل و واصل کامل ۲۱۸ھ

تاریخ رحلت امام محمد تقی رضی اللہ عنہ

خورشید سپہر شرف و جاہ و سیادت		آن شاہ فلک تبہ تقی سید والا	۲۲۰ھ
چون رونق فردوس برین گشت عیان شد		تاریخ وصالش ز مہ عالم بالا ۲۲۰ھ	
شد امام تقی چو سوی جنان	ایضاً	باب وجد خویش یافت وصال	
سال ترحیل آن فلک طالع		شد پدیدار از بلند اقبال ۲۲۰ھ	
چو شد امام محمد تقی بخلد برین	ایضاً	بگفت ہاتف غیبی امام سید دین ۲۲۰ھ	

تاریخ رحلت ابو الولید احمد رحمہ اللہ

چو شد بلطف پیمبر ابو الولید احمد		قرین فضل خدا و مکین خلد نعیم	۲۳۲ھ
بیادگار سن رحلتش بدین دفتر		نمود انعمہ الہیہ خامہ ام ترقیم ۲۳۲ھ	

تاریخ رحلت خلیفہ واثق باللہ العباسی

گشت چون واثق بلند مکان		واصل قرب حضرت رحمان	۲۳۲ھ
بہر تاریخ وصل او گفتا		ہاتف غیب واصل جنان ۲۳۲ھ	

تاریخ رحلت امام احمد حنبل رحمہ اللہ

رونق شرع احمد حنبل		راز دان مقید و مطلق	۲۴۱ھ
رفت سوی بہشت و سال وصال		دل من خواند آہ واصل حق ۲۴۱ھ	
امام احمد حنبل خوشخصال	ایضاً	رئیس فقیہان نیکو شیم	
چو سوی ارم رفت آمد عیان		سن ارتحالش ز لفظ ارم ۲۴۱ھ	
سال ترحیل آن امام ہدا	ایضاً	ہاتفی قبلہ جنان گفتا ۲۴۱ھ	
سال وصال امام احمد جنت نشین	ایضاً	زیب دہ بزم قدس گفت سپہر برین ۲۴۱ھ	
شد سوی جنان شیخ زمان احمد خوشخو	ایضاً	سال سفر است پسندیدہ و مینو ۲۴۱ھ	
شد ز عالم احمد حنبل امام مقتدا	ایضاً	سال وصلش یافتم از احمد صاحب وفا ۲۴۱ھ	

سال ترحیل احمد حنبل — صاحب علم گفت هاتف غیب ۲۴۱ھ
باز تاریخ وصل او گفتا — سند دین احمد حی لاریب ۲۴۱ھ
عالم زنده دل اگر خوانی — سال وصلش عیان شود بی عیب ۲۴۱ھ

ایضاً

تاریخ حضرت ابو الفیض ذوالنون رحمه الله

سنه ۲۴۲ھ

گشت ذوالنون وارث خلد برین — جد آن شیخ دین قطب زمان
بهر سال رحلت آن قطب دین — گفت هاتف مالک بزم جنان ۲۴۲ھ
سن ترحیل ذوالنون نکوکار — زمرد و مرو مے گردد پدیدار ۲۴۲ھ

ایضاً

تاریخ خلیفه مستنصر بالله العباسی رح

سنه ۲۴۸ھ

کرد رحلت خلیفه مستنصر — زین جهان سوی کردگار جلیل
بر مزارش که هست پر انوار — رحمت حق همیشه باد نزیل
یافتم در شمار بے کم و کاست — سال ترحیلش از مزار و رحیل ۲۴۸ھ
بود چون مستنصر والاصفات — عادل و صالح شه باداد و دین
از پی تاریخ سن رحلتش — گفت فلک داد ده مسلمین ۲۴۸ھ
باز چو جستم سن ترحیل او — بی شبه دریافتم از فقد دین ۲۴۸ھ
مرد مستنصر امیر المومنین — گشت تاریخش عزیز ملک دین ۲۴۸ھ

ایضاً

ایضاً

تاریخ حضرت محمد اسمعیل محدث بخاری رحمه الله

سنه ۲۵۰ھ

آن بخاری محدث نامی — صاحب شرع و زهد و علم و حلم
سند العلم بود زان آمد — سال فوتش دلیل اهل علم
امین علم محدث محمد اسماعیل — خزینه دار حدیث و محقق قرآن
بخلد رفت و بشد گشته تدریب خوانش — تو سال رحلت او در عزای انسان دان ۲۵۰ھ
رونق شرع بخاری شده از دار فنا — گشت پیدا سن وصلش ز اعز العلما ۲۵۰ھ

ایضاً

ایضاً

تاریخ رحلت حضرت سری سقطی رحمۃ اللہ

امین وخازن اسرار سری — کہ صدرش بود از راز ازل گنج — سنہ ۲۵۳ھ
بہان تاریخ شد در ماتم او — شدہ سال وصالش ظاہر از گنج ۲۵۳
ایضاً
چو بر خورد سری ز وصل حبیب — ملک از فلک گفت صاحب نصیب ۲۵۳
ایضاً
شدہ سال سفر سری فرخندہ مکان — قبلۂ اہل عطا وسبب امن وامان ۲۵۳
ایضاً
تاریخ وصل سری فرخندہ دودمان — از زیر عرش گفت ملک لامکان مکان ۲۵۳

تاریخ رحلت حضرت امام علی نقی رحمہ اللہ

رہنمای حق امام دین نقی — سید عالی حسب والا نسب — سنہ ۲۵۵ھ
کرد چون پیراہن ہستی قبا — خلعت رحمت بدو بخشید رب
سال وصل سید والا نژاد — گفت ہاتف سید والا حسب ۲۵۵
ایضاً
امام دین نقی سوی جنان شد — بتاریخش نقی الدین عیان شد ۲۵۵

تاریخ امام حسن عسکری رحمہ اللہ

امام عسکری کان نکوئے — نکو روی ونکو خوی ونکو دل — سنہ ۲۶۱ھ
چو رخت خویش زین بزم جہان بست — بباغ مشتری آراست محفل
پی تاریخ آن ماہ سعادت — دبیر چرخ گفتا سعد منزل ۲۶۱
ایضاً
سید عالم امام عسکری — چون شدہ از قید ہستی رستگار
سال وصل آن امام دین پناہ — از امام مطلق آمد آشکار ۲۶۱

تاریخ حضرت عبد اللہ ابو مسلم محدث رحمہ اللہ

زیب اسلام امام ابو مسلم — شد چو رونق فزای خلد برین — سنہ ۲۶۱ھ
گفت مدحت امام ابو مسلم — سال شنقار آن امام امین ۲۶۱
ایضاً
شد بگرداب اجل بو مسلم فرخ عمل — آمدہ تاریخ فوتش ہم ز گرداب اجل ۲۶۱

محرم سرِ کمالِ معنیٔ علم حدیث
در تلاش سال رحلتش چو گشتم یک بیک

ایضاً

آن ابو صالح که بوده اکرم اهل زمان
یافتم من در کمال معنی و اکرم نشان
۲۶۱ھ

تاریخ رحلت حضرت ابراهیم ادهم رحمه الله

سنه ۲۶۲ھ

بود ابراهیم ادهم منظرِ لطف خدا
صاحب جسم لطیف و روح انور بیگمان

ایضاً

کرد چون پرواز روحش زین کدورتگاه خاک
والی ملک لطایف گشت تاریخش عیان
۲۶۲ھ

آن والی ملک بلخ کز خفته
مخدوم گدا و شاه آمد

بگذاشت شهی و شد شهنشاه
اقبال چو پیش راه آمد

تاریخ وصال آن شه دین
سلطان جهان پناه آمد
۲۶۲ھ

ایضاً

شهر بلخ قطب بلندنشان چیست و بسوی ارم روان
شده زیب انجمن جهان سن وصل شاه ارم مکان
۲۶۲ھ

تاریخ المعتمد بالله یکی از خلفای عباسی رحمه الله

سنه ۲۷۹ھ

در سنِ فوت معتمد بالله
رنج و غم را دو فور و انبوه ست

سال فوتِ خلیفهٔ مرحوم
درد ناک و هزار اندوه ست
۲۷۹ھ

تاریخ رحلت حضرت جنید بغدادی رحمه الله

سنه ۲۹۷ھ

رئیس همه اولیای زمان
جنید نکو ذات و روشن روان

ایضاً

چو آمد بجست بتاریخ آن
بگو صاحب عز و جاه جنان
۲۹۷ھ

شیخ زمانه قطب فلک پایگه جنید
در منزل بهشت شد از فضل حق یکین

جوئی اگر ز سال وصالش نشان بگوی
از منزل نعیم و هم از واصل یقین
۲۹۷ھ

ایضاً باختلاف روایت

سنه ۳۰۲ھ

جنید آن سرگروه اهل عرفان
که بر ملک ولایت داشت شاهی

شده تاریخ وصلش آشکارا
ز قرب و قرب و از نور الٰهی
۳۰۲ھ

تاریخ رحلت حضرت منصور حلاج رحمه الله

چو منصور حلاج از راه دار — ز دار فنا شد بدار جنان — ۳۰۹ھ
سن وصل آن محو عشق خدا — ایضاً — ز دار جنان گشت اینک عیان — ۳۰۹ھ
حق پرست و فدای حق منصور — فانی عشق و محو ذات اله آمد
شد ز دار فنا و تاریخش — گفت هاتف زهی فنا فی الله — ۳۰۹ھ

تاریخ رحلت حضرت ابوبکر شبلی رحمه الله

چو شد شبلی بقرب حضرت رب — تبار یخش فلک گفتا مقرب — ۳۴۴ھ — ۳۴۴ھ
حضرت بوبکر شبلی قطب دین — ایضاً — زین جهان چون شد سوی باغ جنان
بسال وصل آن ولی حق دلم — گفت عزه اولیا مینو مکان — ۳۴۴ھ

تاریخ رحلت حضرت ابوسعید ابوالخیر رح

چون رفت بوسعید ابوالخیر در جنان — مقبول بارگه شده تاریخ سال آن — ۴۴۹ھ — ۴۴۹ھ
آن ابوالخیر بوسعید که بود — ایضاً — در جماعات اولیا ممتاز — ۴۴۹ھ
گفت تاریخ رحلتش مدحت — واصل حق ولی بنده نواز — ۴۴۹ھ
بسوی خلد شد بوالخیر ذی شان — ایضاً — سن وصلش بجوی از قطب مردان — ۴۴۹ھ
سن رحلت بوسعید کریم — ایضاً — شده آشکار از دار النعیم — ۴۴۹ھ

تاریخ وفات حکیم ابوالقاسم فردوسی رحمه الله

چو شد فردوسی اندر خلد اعظم — ارم مسکن بتاریخش نوشتم — ۴۱۱ھ — ۴۱۱ھ
در غم فردوسی شیرین سخن — ایضاً — قدر دانان را بود افسوس و حیف — ۴۱۱ھ
سال مرگ آن حکیم پاک زاد — گفت مدحت آه صد افسوس و حیف — ۴۱۱ھ
بسال نقل ابوالقاسم نجیب — ایضاً — حکیم پاک فصیح الکلام گفت دلم — ۴۱۱ھ

تاریخ وفات سلطان محمود غزنوی رحمه الله

رفت چون سلطان محمود از جهان — کرد جای خویش در باغ نعیم — ۴۲۰ھ

بود سلطان کرم پرور ازان — سال وصلش گشت سلطان کریم ۴۴۰

ایضاً

بهر تاریخ آن شه دین هوش — هادی محمود شاه گفت سروش ۴۴۰

ایضاً

شاه محمود غزنوی کو بود — حامی کفر و حامی اسلام

غازی بت شکن شه عادل — یافت جنت زحق چو در انعام

گفت تاریخ رحلتش مدحت — واصل حق مجاهد اسلام ۴۴۰

تاریخ رحلت حضرت ابوالحسن خرقانی رحمه الله

سنه ۴۴۴ — واصل راه نما بوالحسن خرقانی — آنکه بودند بخدمتگریش جن و ملک

رفت چون سوی جنان سال وصالش دریافت — واصل راه نما گفت سروشی زفلک ۴۴۴

ایضاً

شد بوالحسن بزم جنان همدم خلیل — تاریخ وصل اوست ولا عارف خلیل ۴۴۴

تاریخ وفات حکیم بوعلی سینا

سنه ۴۲۷ — چو آن فیلسوف زمان بوعلی — زدست اجل جان سلامت نبرد

بتاریخ فوتش بمن گفت دوش — ملک از فلک جان بجانان سپرد ۴۲۷

ایضاً

چو شد از جهان آن طبیب علیم — فلک گفت نامی محقق حکیم ۴۲۷

تاریخ وفات ملک الشعرا عنصری رحمه الله

سنه ۴۳۱ — آن افصح دهر عنصر جسم سخن — کو بست کتاب شعر را شیرازه

تاریخ وصال او سخن سنجی گفت — علامه افصح بلند آوازه ۴۳۱

ایضاً

عنصری شاعر یکتای زمان شد زجهان — لفظ یکتا زسن رحلت او داد نشان ۴۳۱

ایضاً

بهر سال نقل آن فخر فصاحت گستری — شد برون تاریخ چون کردم ندا یا عنصری ۴۳۱

تاریخ وفات حضرت عبدالله انصاری هروی رحمه الله

سنه ۴۸۱ — خواجه عبدالله انصاری امام عارفان — عاشق رب سالک دین مطیع حق جان

بهر تاریخ وصالش در خیالم شد پدید — عاشقی و هم اطاعت هم طریق سالکان ۴۸۱

مضمر سالِ وصالش باز در گوشِ دلم — ایضاً — ہادیِ عارف بحق گفتہ سروشِ نکتہ دان ۵۴۱ھ

سن ترحیلِ آن شیخِ خوش اختر — ایضاً — زروزِ وصلِ عبد اللہ بشمر ۵۴۱ھ

چو خواجہ عبد اللہ نکو خوان سورِ روضہ جنان شد — ایضاً — مقربِ الحق سن وصالش ربیع تاریخ دان عیان شد ۵۴۱ھ

تاریخ رحلت حجۃ الاسلام امام محمد غزالی رحمۃ اللہ

امام مجتہد العصر حجۃ الاسلام — ایضاً — کہ بود عارف علامہ و فرشتہ خصال ۵۰۵ھ

بیادگاری تاریخ خامہ مدحت — ایضاً — امام عارف زمانہ ان نوشت سال وصال

پی تاریخ آن شیخ نکو کار — ایضاً — سروشِ غیب گفتا نیک کردار

سن وصال امام معزز الالقاب — ایضاً — امام صالح مرحوم یافتم بحساب

تاریخ رحلت امام احمد غزالی رحمۃ اللہ علیہ ۵۱۷ھ

چو احمد گشت محو نور لاہوت — سن وصلش موید اشد زناسوت ۵۱۷ھ

تاریخ وفات حضرت خواجہ مودود چشتی رحمۃ اللہ علیہ

خواجۂ دین حضرت مودود چون — ایضاً — یافت کام دل بفردوس برین ۵۲۷ھ

سال وصل آن ولیِ دین پناہ — کامیاب جنت آمد بالیقین

امام عارفان مودود چشتی — ایضاً — کہ از طفلی بطاعت بود عادی ۵۲۷ھ

چو ہشتم سال ترحیلش دلم گفت — شد از دنیای دون مودود ہادی

تاریخ رحلت حکیم سنائی غزنوی رح

وحید العصر مولانا سنائی — ایضاً — کہ شمعی بود از نورِ کرامت ۵۳۵ھ

سعادت یاب شد از رحمت حق — بجو تاریخ وصلش از سعادت

ن سنائی عارفِ رو تنضمیر — ایضاً — یافت چون مغفور در عالم لقب

نت تاریخ وصال او دلم — واصل حق عابدِ عالی نسب

تاریخ رحلت حضرت محبوب سبحانی غوث الاعظم شیخ عبد القادر جیلانی رح

سنہ ۵۶۱ھ

غوثِ اعظم قطبِ اکرم پیشوای اولیا — مایۂ نازِ ولایت فخرِ ارشاد و هدا

ایضاً

از پیِ تاریخ سالِ وصلِ آن قدسی جناب — مایۂ نازِ ولایت ۵۶۱ھ آمد از گردون ندا

ایضاً

ولیِ خدا اشرفِ اولیا — چو گردید از اہلِ گیتی جدا

ایضاً

سنِ وصلِ آن شاہِ عالی تبار — عیان شد ز ہجرِ شہِ اولیا ۵۶۱ھ

ایضاً

غوثِ اقطاب چو فرمود زِ دنیا رحلت — گفت تاریخ دلم اسوۂ اہلِ جنت ۵۶۱ھ

ایضاً

جنابِ غوثِ عظم الشان چو شد روان سوئے خلدِ اعظم — مدام رونق دہ جنان باد بہر تاریخ نقل گفتم ۵۶۱ھ

تاریخِ وفاتِ حضرتِ شہاب الدین مقتول رحمہ اللہ

سنہ ۵۸۶ھ

ولیِ حضرت داور شہاب دینِ مقتول — چو جان سپرد بسوئے حبِ ربِ جلیل

ایضاً

سنِ وصالِ مقتولِ حبِ برون شد وہم — قتیلِ حبِ الٰہ آمد و ولیِ قتیل ۵۸۶ھ

ایضاً

سالِ ترحیلِ شہاب الدین مقبولِ خدا — ہالک واصل شہاب الدین ۵۸۶ھ گفتم بر ملا

تاریخِ وفاتِ حضرتِ نظامی گنجوی رح

سنہ ۵۹۷ھ

نظامی شہِ شاعرانِ جہان — کہ شعر و سخن را بدو ہست ناز

ایضاً

چو شد سوی فردوس تاریخِ آن — دلم گفت جنت مکان پاکباز ۵۹۷ھ

ایضاً

سالِ شہنشارِ نظامی صوفیِ صافی بیان — عارف معصوم گوی و شاہنامہ گو نجوان ۵۹۷ھ

تاریخِ وفاتِ امام فخر الدین رازی

سنہ ۶۰۶ھ

فخرِ دین رازی امامِ عارفان — ہادیِ عالم والا پایگاہ

ایضاً

گفت تاریخِ وصالِ او دلم — عابدِ ہادی ارم آرامگاہ ۶۰۶ھ

ایضاً

باز تاریخِ وصالش یافتم — از امامِ عارفانِ دینِ پناہ ۶۰۶ھ

ایضاً

رفت علامہ رازی چو سوئے خلد بریں — آمد از غیب ندا مومن فردوس بریں ۶۰۶ھ

تاریخِ وفاتِ حضرتِ فرید الدین عطار رحمہ اللہ

سنہ ۶۲۶ھ

فردِ اقطابِ حضرتِ عطار — شد بقربِ خدا بخلدِ قرین

سال شستقار او دل مدحت
سال وصل فرید قطب زمان

ایضاً

گفت واصل بحق فرید الدین ۶۴۲ھ
عارف حق ولی سبحان دان ۶۴۲ھ

تاریخ وفات حضرت شیخ الشیوخ شہاب الدین سہروردی رحمہ اللہ

چون شیخ شیوخ سہروردی
تاریخ وصال او دلم گفت
وصل شیخ سہروردان کاشف اسرار دین

ایضاً

شد واصل حق بباغ رضوان
شد سوی جنان ولی ایمان ۶۳۲ھ
گشت واقع بالیقین درسال اسرار یقین ۶۳۲ھ

سنہ ۶۳۲ھ

تاریخ رحلت خواجۂ خواجگان خواجہ معین الدین چشتی رحمہ اللہ

فخر دیار خواجۂ اجمیر قطب حق
واصل بحق شد و شدہ تاریخش آشکار
خواجۂ اجمیر شاہ اولیا
شد بباب خلد تاریخش رقم
سال وصل خواجۂ اجمیر فخر الاتقیا

ایضاً

کز ذات او فزون شدہ غرو علای ہند
از عہدۂ وصال شہ اولیای ہند
شد بخلد از وصل یزدان کامیاب ۶۳۳ھ
سر گروہ اولیا والاجناب ۶۳۳ھ
گفت ہاتف واصل فردوس عز الاولیا ۶۳۳ھ

سنہ ۶۳۳ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجہ قطب الدین بختیار کاکی رحمہ اللہ

آن قطب زمان چو رخت ہستی
در باغ ابد بہار فردوس
تاریخ وصال او عیان شد

ایضاً

بربست ازین سرائے فانی
آمد بنشاط کامرانے
از ملک حق عیش جاودانی ۶۳۳ھ

قطب دہلے کہ بود در عالم
بجو تاریخ وصل او بر خوان
خوان بسال وصل آن قطب آلہ

ایضاً

سرور عارفان والاجاہ
قطب الاقطاب عارف آگاہ ۶۳۳ھ
ارفع امجاد قطب دین پناہ ۶۳۳ھ

سنہ ۶۳۳ھ

تاریخ شیخ الاکبر حضرت محی الدین بن العربی رحمہ اللہ

۶۴۶ھ

امین سر علوم غنی محی الدین — کہ بود عارف علامہ فصیح بیان
چو گشت واصل فردوس سال رحلتش — عحی دین پیمبر امام افصح دان

ایضاً

شیخ اکبر رفت از دنیای دون سوی جنان — ۶۳۸ھ — ریب عالم واصل فردوس تاریخش بخوان ۶۳۸ھ

ایضاً

شیخ اکبر چو بعیش سرمد — گشت واصل بجناب داور
خواند تاریخ وصالش دل من — جلوہ اوج نشاط اکبر ۶۳۸ھ

تاریخ وفات علی لالا رحمہ اللہ

۶۴۳ھ

محبوب جہان علی لالا — آن عاشق زار حق تعالا
تاریخ وصال او دل من — جان داد بعشق حق بگفتا ۶۴۳ھ

تاریخ رحلت حضرت شمس الدین تبریزی

۶۴۵ھ

می سرجوش عرفان شمس تبریز — کہ بودہ ساقی جام معانی
چو شد پیمانہ عمرش لبالب — ازین خمخانہ ویران و فانی
ز صہبای وصال حی سبحان — شدہ سرمست عیش جاودانی
دل شوریدہ ام تاریخ وصلش — برون کرد از شراب زندگانی ۶۴۵ھ

ایضاً

شمس تبریز آن ولی دین پناہ — پادشاہ عارفان نکتہ رس
واصل حق گشت و تاریخ وصال — ہاتفی گفتا شہ عیسے نفس ۶۴۵ھ

ایضاً

بہر تاریخ آن نکو اسلوب — گفت دل شمس واصل المطلوب ۶۴۵ھ

تاریخ رحلت حضرت فرید الدین شکر گنج رحمہ اللہ

۶۶۴ھ

شد بحکم قضا چو گنج شکر — باتن پاک عارج فردوس
سال ترحیل آن فرید الدہر — یافتم از معارج فردوس ۶۶۴ھ

ایضاً

سال شنقار آن فلک رتبت — دل من گفت وارد جنت ۶۶۴ھ

ایضاً

و ایں وصا آ ... مداوح فلاح — تاریخ زیشوای ارباب صلاح

بسال نقل آن دُرِّ خجسته سامان — مبارک پی فرید الدین برخوان — ۶۶۴ھ
بسال ماتم آن قطب عالم — سروشی گفت سال سوگ و ماتم

تاریخ رحلت حضرت بہاء الدین زکریا رحمۃ اللہ

ولی کز خمسہ آگاہ حق — کہ بودہ خنجر دارِ سرِ قدیم — ۶۶۷ھ
چو سوی جنان رفت گفتا دلم — بسوی جنان شد ولی کریم
سال وصل بہاء دین زاہد — یافتم من ز رحمت واحد

تاریخ رحلت حضرت مولانا جلال الدین رومی رحمۃ اللہ

علامۂ روم شد بجنت — گردید ز قرب حق مکرم — ۶۷۱ھ
تاریخ وصال او دلم گفت — شد سوی جنان ولی عالم

واصل قرب حق جلال الدین — گشت فائز بہ نعمت ابدی
سال شنقار آن ولی جلیل — شد ہویدا ز رحمت احدی
بہر تاریخ وصل آن مہ دین — صاحب شرع خواند روح امین

تاریخ رحلت شیخ حمید الدین ناگوری رح

آن حمید الدین کہ در احیای دین — بود از تن جان عالم بیگمان — ۶۷۲ھ
واصل حق گشت و شد تاریخ وصل — رونق افزای جنان جان جہان
حمید الدین محمود دو عالم — بجنت چون ز فیض رحمت آمد
سن ترحیل آن شیخ نکوکار — حمید الدین حمید جنت آمد

تاریخ رحلت قاضی ناصر الدین صاحب تفسیر بیضاوی رح

قاضی بیضا چو در ایوان خلد — با ہزاران عز و تمکین آمدہ — ۶۹۱ھ
گفت رضوان بہر تاریخ وصال — ناصر الدین عالم دین آمدہ
چون رفت ز دہر ناصر الدین ناگاہ — گشتند بماتمش رماہی تا ماہ

تاریخ وصال گفت ماتمزدہ | ای وای مفسر گرا بمے آہ آہ ۶۹۱

تاریخ رحلت حضرت مصلح الدین سعدی شیرازی رحمۃ اللہ

سنہ ۶۹۱ھ

در خلد یافت بلبل شیراز آشیان | آمد بباغ دہر بجایش خزان غم
جستم چو سال رحلت آن بلبل جنان | رضوان ز خلد گفت گل گلشن ارم ۶۹۱
ایضاً
سال وصل سعدی شیریں زبان | عارف حق واصل جانان بجوان
ایضاً
پیشوای شعر عارف چو از دار فنا | یافتم سال وصالش ز مطلع شعرا ۶۹۱
ایضاً
در بندگی خدا چو جان داد | سعدی بجنان مکان بیاراست ۶۹۱
تاریخ وصال شیخ عابد | از بندگی خدا ہویداست

تاریخ رحلت ابو علی شاہ شرف الدین قلندر رحمۃ اللہ

سنہ ۷۲۴ھ

آئینہ انوار حق شیخ قلندر | روشن دل و صافی گہر و پاک سریرت
دیدند عیان چہرہ تاریخ وصالش | صاحب نظران جملہ ز آئینہ بر حمت ۷۲۴
ایضاً
سال وصل شرف آن مست است | زیب مینو شرف ایجاد ست
ایضاً
باوج جنت شرف فزاشد چو بو علی عارف نکو خو | دلم بتاریخ وصل گفتا شرف دہ اوج زیب مینو ۷۲۴

تاریخ رحلت حضرت نظام الدین اولیا رحمۃ اللہ

سنہ ۷۲۵ھ

عارف ناصح نظام الاولیا قطب زمان | جوی سال رحلتش از ناصح ہندوستان ۷۲۵
بازپرسی گر از سال تاریخ وصال | ایجا قطاب جنت ہادی کامل بجوان ۷۲۵
ایضاً
سن رحلت آن ولی زمان | بخوان قطب ابدال ہندوستان ۷۲۵

تاریخ رحلت حضرت امیر خسرو رحمۃ اللہ علیہ

سنہ ۷۲۵ھ

رفت ازین دار فنا سوی خلد | عارف دین خسرو نیکو سیم
گفت بتاریخ وصالش دلم | صاحب اسلام امیر ارم ۷۲۵
ایضاً
بہر تاریخ وصال خسرو ملک ہدا | عارف حق واصل الحق آمد از گردون ندا ۷۲۵

سال وصل خسرو عالی نسب | ایضاً | واصل الحق عارف والا حسب ۷۵۵ھ
سال وصل آن امیر شاعران کامیاب | ایضاً | از وصال شاعر آگاه یابی در حساب ۷۵۵ھ

تاریخ رحلت حضرت امام یافعی قطب مکہ رح

قطب مکہ چو زدار فانی | | آمده واصل خلد اعظم ۷۵۵ھ
سال ترحیل وی از روی حساب | | قطب دین واصل جنت گفتم ۷۵۵ھ
سال وصل آن امام روزگار | ایضاً | از انیس خلد آمد آشکار ۷۵۵ھ
تاریخ وصل امجد اقطاب روزگار | ایضاً | از امجد بهشت عیان ست و آشکار ۷۵۵ھ

تاریخ رحلت حضرت نصیر الدین چراغ دہلی رحمۃ اللہ علیہ

دولت عمر ابد چون یافت در دار القرار | | آن نصیر الدین چراغ دہلی از فضل احد ۷۵۷ھ
بود دم اندر جستجو ناگاه چون کردم حساب | | سال وصلش یافتم از دولت عمر ابد ۷۵۷ھ
آن شمع دین که بر گل رخسار روشنش | ایضاً | پروانه وار گشت و ز بلبل بهشت
بشگفت غنچه دل مدحت چو یافته | | تاریخ رحلتش سوجنت گل بهشت ۷۵۷ھ
گشت تاریخ وصال قطب عرفان دائره | ایضاً | شمع محراب بلندی شمع بزم با صره ۷۵۷ھ

تاریخ رحلت حضرت مخدوم جہانیان جہان گشت شاہ جلال بخاری رح

جلال بخاری سماوج دین بود | | که بود ست مخدوم اهل جهان ۷۸۵ھ
پی سال ترحیل آن قطب حق | ایضاً | بخوان ماه دین قطب جنت مکان ۷۸۵ھ
بسوی جنان شد ولی خدا | | بتاریخ گفتم صفی خدا ۷۸۵ھ
چو جستم ز تاریخ وصلش نشان | ایضاً | فلک گفت مخدوم اهل جهان ۷۸۵ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجہ حافظ شمس الدین محمد شیرازی رح

حافظ نامدار شمس الدین | | گشت چون داخل بهشت برین ۷۹۱ھ
بهر سال وصال آن ذی جاه | | گفت دل نامدار شمس الدین ۷۹۱ھ

ز مرگ حافظِ خوشخوے خوشخوان — ایضاً — ولا تاریخ جوے از مشق قرآن ۷۹۱ھ

گفت دل تاریخ وصل شمس دین — ایضاً — زیب عالم زیب فردوس برین ۷۹۱ھ

سال ترحیل حافظ خوشخوان — ایضاً — شد ہویدا از دولت قرآن ۷۹۱ھ

باز تاریخ گفت غمزدۂ — حیف ہی ہای قاری قرآن ۷۹۱ھ

امین علم شمس الدین محمد — ایضاً — چو در دستش کلید جنت آمد

پی تاریخ رحلت گفت ہاتف — کلید علم شمس الدین محمد ۷۹۱ھ

بجو تاریخ آن علامۂ دین — ایضاً — ز علم دین شمس الدین محمد ۷۹۱ھ

بتاریخ وصالش باز گفتم — کفیل دین شمس الدین محمد ۷۹۱ھ

بہر تاریخ وصال حافظِ غیب اللسان — ایضاً — گفت روح القدس آہ ای عالم شیرین بیان ۷۹۱ھ

تاریخ رحلت سید الطریقہ حضرت خواجہ بہاء الدین نقشبند رح

۷۹۱ھ

ز دنیا چو شد خواجہ نقشبند — بمشہر تگہ خلد با یاد حق

بتاریخ ترحیل آن شیخ دین — بگفتا دلم خواجہ سجاد حق ۷۹۱ھ

رفت چون شیخ بخلد اعظم — ایضاً — والی دولت سرمد گفتم ۷۹۱ھ

ز فیض مقدم غوث زمان بہاء الدین — ایضاً — فزود رونق جاہ و جلال اوج بہشت

بسال رحلت آن فخر عارفان جہان — بگفت ملہم غیبی جمال اوج بہشت ۷۹۱ھ

چون بہاء الدین بصدر بزم جنت شد مکین — ایضاً — گفت ہاتف قطب زیب بزم فردوس برین ۷۹۱ھ

تاریخ رحلت خسرو صاحب قران حضرت امیر تیمور گورکانی

۸۰۷ھ

با قبال نکو سوے جنان — چو شد شاہ تیمور صاحب قران

بتاریخ شہریار او گفت دل — بشد شاہ و ہاج سوی جنان ۸۰۷ھ

اگر باز پرسے ز تاریخ او — بخوان شاہ امجاد صاحب قران ۸۰۷ھ

سن رحلتش از شہنشاہ قوم — اگر بشری صاف گردد عیان

سال وصل آن امیر نامدار	ایضاً	آمد ندا عدا و صاحب اقتدار	۸۲۰ھ

تاریخ رحلت حضرت شیخ محمد مغربی رحمہ اللہ

قطب عالم یعنی شیخ مغربے		گرد چون در روضۂ رضوان مقام	۸۲۰ھ
گفت در حق بہر سال رحلتش	ایضاً	قطب نیکان وارد دار السلام	۸۲۱ھ
شیخ مغرب چو بجنت آمد		گفت دل واصل رحمت آمد	۸۲۱ھ
صوفی خلد و نکو طالع خلد		در شمار سن رحلت آمد	۸۲۱ھ
شد شیخ چو فائز بوصال چمن خلد	ایضاً	فرمود فلک زیب جمال چمن خلد	۸۲۱ھ
فوز چمن خلد و نزول چمن خلد		دادہ خبر از سال وصال چمن خلد	۸۲۱ھ

تاریخ رحلت حضرت شاہ بندہ نواز سید محمد چشتی گیسو دراز رح

یافت تاریخ وصال آن شہ بندہ نواز	ایضاً	دل زہجرو اصل حق سید گیسو دراز	۸۲۵ھ
سن رحلت سید اہل چشت		فلک گفت بر خوان مسیح بہشت	۸۲۵ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجہ حسن عطار رح

ولی رہنما بہ نام شبیر		سوے فردوس از دنیا روان شد	۸۲۶ھ
پی تاریخ نقلش گفت رحمت		ولی رہنما سوے جنان شد	۸۲۶ھ

تاریخ رحلت حضرت بدیع الدین شاہ مدار رح

شاہ مدار قطب زمانہ بدیع دین		بسپرد جان بخالق و شد واصل بہشت	۸۳۰ھ
تاریخ وصل آن شہ اقطاب روزگار	ایضاً	فرمود ہاتفی بدلم قابل بہشت	۸۳۰ھ
ہست سال وصل آن جنت مکان		زیب فردوس برین قطب زمان	۸۳۰ھ

تاریخ قدوم میمنت لزوم رئیس العارفین قطب الواصلین حضرت شاہ جلال مجرد یمنی رحمہ اللہ بہ شہر سلہٹ

سنه ۸۹۱ھ

چو از ملکِ عرب آن شاہ اسلام — ق — کہ بودہ ہمرکابش برکت و خیر
ملک خوی شہی صاحب جلالی — کہ کردی موکبش ورلامکان سیر
بسلطنت آمد از زور اسلام — ہاندین خطہ را از قبضہ بخیر
بجای کفر دشمن گشت اسلام — بناشد مسجد اندر موقعِ دیر
چو آمد موجبِ صد خیر و برکت — بخوان سالِ قدومش موجب خیر ۸۹۱ھ
چو از مقدمش یافت سلطنت ضیا — ایضاً — عیان گشت سالش ز نور خدا ۸۹۱ھ
بسلطنت چو از بہر اجرای دین — ایضاً — ولی فلک اقتدار آمدہ
فلک گفت تاریخ سالِ قدوم — کہ مقبول پروردگار آمدہ ۸۹۱ھ

تاریخ رحلت جامع الحسنات مولانا سید ابو عبد اللہ بن سلیمان الجزولی مصنف دلائل الخیرات

سنه ۸۷۰ھ

سن وصل آن قطب قدسی لباس — دلم یافت از عارفِ حق شناس ۸۷۰ھ

فقرہ تاریخی

زیب انجمن بہشت ۸۷۰ھ

رفت آن قطب زمان چون بسوی باغ ارم — ایضاً — ساکن منزل فردوس برین گفت دلم ۸۷۰ھ
شہ عارفان قطب جنت مکان — چو فرمود رحلت بسوی جنان
بگفتا بتاریخ ترحیل او — ملک از فلک شاہ جنت مکان ۸۷۰ھ

تاریخ رحلت حضرت رئیس العارفین شاہ جلال مجرد یمنی رحمۃ اللہ علیہ

سنه ۸۹۱ھ

بسلطنت سبز شد چون گشت اسلام — ز فیض آن ولی پاک مرتاض
شد او خود فیضیاب از وصل یزدان — بتاریخیکہ وارد لفظ فیاض ۸۹۱ھ
حرمت افزای ارم آمد چون شاہ جلال — اعتبر ادم ارم آمد سن تاریخ وصال ۸۹۱ھ

رونق افزوز جہان چون گشت آن غوث زمان — ایضاً — فیضیاب از صحبتش گشتند یکسر قدسیان

بهر تاریخ وصال آن مه اوج هدا — ایضاً — انجمن افروز جنت گفت رضوان جنان ۸۹۱ھ
سن وصل آن خجسته قدسی سرشت — ایضاً — بجوی از جلال کمین بهشت ۸۹۱ھ
مقیم ارم شد چو آن ذوالکرم — ایضاً — شده سال آن مستقیم ارم ۸۹۱ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجه ناصر الدین عبید الله احرار رحمة الله علیه

خواجه عارفان عبید الله — بود بیشک ولی کامل حق — سنه ۸۹۶ھ
سال وصلش ملک بگوش دلم — گفت خواجه ولی واصل حق
سن رحلت آن مه اوج دین — ایضاً — چو جوئی بیابی ز خلد برین ۸۹۶ھ
سن وصل آن آشنای خدا — ایضاً — بخوان ناصر الدین حق آشنا ۸۹۶ھ
سال ترحیل آن خدا آگاه — ایضاً — هست قدسی صفت عبید الله ۸۹۶ھ

تاریخ رحلت حضرت مولانا عبد الرحمن جامی رحمة الله علیه

شیخ علامه مولوی جامی — قطب دین بود و عارف نامی — سنه ۸۹۹ھ
گفت تاریخ رحلتش مدحت — عمدهٔ خلد مولوی جامی ۸۹۹ھ
خندان حق آگه شیخ جامی — ایضاً — چو اندر بزم جنت یافته ره
برای یادگار سال وصلش — دلم گفتا سخندان حق آگه ۸۹۹ھ

تاریخ رحلت حضرت مولانا حسین واعظ کاشفی رحمة الله

کوکب چرخ فضل شیخ حسین — سوی فردوس کرد چون رحلت — سنه ۹۱۰ھ
بهر تاریخ رحلتش گفتم — کوکب جاه گلشن جنت ۹۱۰ھ
باز خواندم برای سال وصال — هادی فیض و شاهد عصمت ۹۱۰ھ
صاحب فضل بود و شیخ ازان — فضل و شیخ آمده سن رحلت ۹۱۰ھ
رفته حسین واعظ چون سوی باغ جنت — ایضاً — تاریخ وصل گفتم امید وار رحمت ۹۱۰ھ

تاریخ رحلت مولانا آصفی رحمة الله

سنہ ۹۲۶ھ

شاہجہان آصفی خوش سیر — اہل دل پاک زدکے و صفی
خامہ رحمت سن وصلش نوشت — زیب وہ اورنگ بہشت آصفی ۹۲۶
ایضاً
ولا آصفی شد بسوے بہشت — بخوان سال وصل آبروے بہشت ۹۲۶

تاریخ وفات مولانا عبداللہ ہاتفی رح

سنہ ۹۲۷ھ

ز فضل خدا گشت چون کامیاب — ز عیش و نعیم ارم ہاتفی
بتاریخ ترحیل او ہاتفی — بگفتا مقیم ارم ہاتفی ۹۲۷

تاریخ وفات نصیر الدین ہمایون شاہ دہلی رح

سنہ ۹۶۳ھ

نصیر الدین ہمایون شاہ دہلی — چو واصل شد بقرب حی بیچون
پی تاریخ شنفارش دلم گفت — شہ نامی نصیر الدین ہمایون ۹۶۳

تاریخ رحلت حضرت محمد غوث گوالیاری

سنہ ۹۷۰ھ

قطب دنیا و دین محمد غوث — چون بباغ بہشت داخل شد
بہر تاریخ رحلتش گفتم — سوی جنت ولی کامل شد ۹۷۰

تاریخ وفات شیخ علی متقی گجراتی رحمہ اللہ

سنہ ۹۷۵ھ

ببزم قدسیان چون گشت واصل — علی متقی قطب خدا رس
بتاریخ وصالش گفت رحمت — علی متقی قطب مقدس ۹۷۵
سال ترحیل علی متقی ایضاً — افسر خلد ست ای مرد تقی ۹۷۵

تاریخ رحلت حضرت خواجہ باقی باللہ رحمۃ اللہ علیہ

سنہ ۱۰۱۲ھ

چون ازین شاہرہ منک شد اوج گرای — مرکب کوکبہ خواجہ باقی باللہ
رہنمای ازلش بردہ بجولانگہ خلد — جوی تاریخ ہم از خلد برین جو لاگا ۱۰۱۲
آنشاہ اولیا کہ گرفتہ رہ بہشت — ایضاً — تاریخ انتقال وی آمد شہ بہشت ۱۰۱۲
سال ترحیل خواجہ قلب حزین — ایضاً — یافت از پاسبان خلد برین ۱۰۱۲

تاریخ رحلت جنت آرام گاه جلال الدین محمد اکبر شاه دهلی رحمه الله

رفت از دنیا چو اکبر پادشاه — از صدای غم جهان پر شور شد — ۱۰۱۴ھ
بسکه در ماتم جهانی خون گریست — گفت هاتف چشم عالم کور شد — ایضاً ۱۰۱۴ھ
از اکبر فرد و افتخار بهشت — شده سال وصلش وقار بهشت — ایضاً ۱۰۱۴ھ
بهر تاریخ آنشه دوران — مردم دیده بهشت بخوان — ایضاً ۱۰۱۴ھ

تاریخ رحلت حضرت شیخ احمد سرهندی مجدد الف ثانی رح

امام الف ثانی شیخ احمد — چو زین دنیای دون سوی جنان شد — ۱۰۳۵ھ
بتاریخ وصالش گفت مدحت — مجدد همنشین قدسیان شد — ۱۰۳۵ھ
سن تحویل شیخ اهل عرفان — ایضاً — دلم گفتا مجدد شیخ پاکان — ۱۰۳۵ھ

تاریخ وفات سلطان نورالدین محمد جهانگیر پادشاه دهلی

شاه نورالدین محمد جسرو هندوستان — بود چون خورشید در عالم جهانگیر زمان — ۱۰۳۷ھ
شمع ایمانش چو روشن کرد جایش در جنان — آفتاب صبح جنت گشت تاریخش عیان — ۱۰۳۷ھ
دیدبست سال رحلت شاه ارم نشین — ایضاً — از نرگس بهشت عیان چشم نکته بین — ۱۰۳۷ھ

تاریخ رحلت حضرت مولانا شاهباز بهاگلپوری رحمه الله

مولوی شهباز کز انوار او — خاک بهاگلپور گشته تابناک — ۱۰۵۰ھ
کرد چون پرواز سوی لامکان — طائر روح کریم او ز خاک — ۱۰۵۰ھ
طوطی طبعم بتاریخ وصال — گفت فردوس آشیان شهباز پاک — ۱۰۵۰ھ
سن وصل شهباز فرخ سرشت — ایضاً — پدید آمد از صدر بزم بهشت — ۱۰۵۰ھ
بود چون فرخنده فال آن باکمال — ایضاً — سال وصلش آمده فرخنده فال — ۱۰۵۰ھ
از بهر سال رحلتش از غیب بر ملا — ایضاً — شهباز زیب جاه بهشت آمده ندا — ۱۰۵۰ھ

تاریخ رحلت حضرت شیخ عبدالحق محدث دهلوی رح

سنہ ۱۰۵۱ھ

چو از حکمِ خدائے دو جہان شد — جہان آرامگاہِ شیخ دہلی
سنِ ترحیل آن شیخِ مغفرت — بجوی از عزّ و جاہ شیخ دہلی ۱۰۵۱ھ
سالِ فوت آن امامِ معنوی — یافتم از سوگِ شیخ دہلوی ۱۰۵۱ھ
سالِ وصلِ شیخ دہلی گویمت گر — پاکدامن قطب عبدالحق محدث دہلوی ۱۰۵۱ھ

ایضاً

ایضاً

دیگر باختلاف روایت

سنہ ۱۰۵۲ھ باختلاف روایت

بفرقِ شیخ عبدالحق نہادند — چو تاجِ رحمتِ حق وقتِ رحلت
بچشمِ نکتہ بین آمد نمایان — سنِ ترحیل وی از تاجِ رحمت ۱۰۵۲ھ
سالِ ترحیلِ شیخِ پاک نہاد — دلِ من گفت شیخِ نیک نژاد ۱۰۵۲ھ

ایضاً

تاریخ وفات ابوطالب کلیم ہمدانی رحمۃ اللہ علیہ

سنہ ۱۰۶۱ھ

کلیمِ سخن سنجِ والا گہر — چو آمد بایوانِ خلدِ نعیم
بتاریخِ ترحیلش از بابِ خلد — ملک گفت آمد سخنورِ کلیم ۱۰۶۱ھ
رفت از دہر شاعرِ نامی — ہست از فوتِ او جہان پر غم
بہر تاریخِ مرگِ او مدحت — گفت شاعر نماند در عالم ۱۰۶۱ھ

ایضاً

تاریخ وفات مولوی عبدالحکیم سیالکوٹی رحمۃ اللہ علیہ

سنہ ۱۰۶۸ھ

شد چو محمود دہر عالمِ دین — شیخ عبدالحکیم داخلِ خلد
ملہمِ غیب سالِ ترحیلش — گفت محمود دہر واصلِ خلد ۱۰۶۸ھ
بہرِ سالِ وصلِ آن نیکو شیم — گفت دل سروِ گلستان ارم ۱۰۶۸ھ

ایضاً

تاریخ وفات شاہزادہ محمد دارا شکوہ رح

سنہ ۱۰۶۹ھ

ظلِ حق شاہزادۂ عالم — واصلِ قربِ قادرِ مطلق
سالِ ترحیلِ آن معلّے جاہ — ہاتفِ غیب گفت ظلِ الحق ۱۰۶۹ھ
بہرِ سالِ وصلِ آن نیکو سرشت — گفت مدحت صدرِ ایوانِ بہشت ۱۰۶۹ھ

ایضاً

تاریخ رحلت شاہ جنت آرامگاہ حضرت شاہجہان بادشاہ دہلی رح

باگو کہ بحسن عمل شد سوئے جنت — آن خسرو مشہور بفرخندہ سرشتی — ۱۰۷۶ھ
تا تاریخ سفر کردن شاہنشہ دہلی — دریافتم از گو کہ بشاہ بہشتی ۱۰۷۶ھ

ایضاً

شد بناز و نعمت اندر باغ خلد — کامیاب آن خسرو ہندوستان
گفت تدحت بہر تاریخ وصال — تا زپروردارم شاہ جہان ۱۰۷۶ھ

فقرہ تاریخی

شاہ جنت آرامگاہ دہلی ۱۰۷۶ھ

تاریخ رحلت حضرت شیخ معصوم سرہندیؒ

شیخ معصوم آن ولی پاکدامن نیجہان — شد بہ بزم قدسیان بشکستہ بند آب و گل — ۱۰۷۹ھ
خواست چون مدحت پی تاریخ وصلش از خرد — عارف معصوم زیب اوج جنت گفت دل ۱۰۷۹ھ

تاریخ وفات ناصر علی سرہندیؒ

شد دل اہل جہان در تعزیت — دردمند از حسرت ناصر علی — ۱۱۰۹ھ
گفت سال فوت او قلب حزین — آہ آہ از رحلت ناصر علی ۱۱۰۹ھ

تاریخ رحلت شاہ اورنگ زیب عالمگیر غازی شاہ دہلی

تخت و افسر بجاے ماند نماند — حیف در دہر شاہ خوش تقدیر — ۱۱۱۸ھ
پے تاریخ گفت دل کہ نماند — شاہ اورنگ زیب عالمگیر ۱۱۱۸ھ

ایضاً

شاہ عالمگیر آن سلطان ہند — شد بہ بزم خلد چون رونق فزا
تہنیت خوان قدوم او شدند — ساکنان عالم نور و ضیا
از جنان رضوان بسال رحلتش — گفت سلطان بہشتی مرحبا ۱۱۱۸ھ

ایضاً

بہر تاریخ شاہ عالمگیر — دخل الجنۃ بیاد بگیر ۱۱۱۸ھ

تاریخ رحلت حضرت میرزا مظہر جانجانان شہید رحمۃ اللہ علیہ

۱۱۹۵ھ

ولیِ خدا منظرِ پاکباز
چو شد بہرہ ور از نعیمِ بہشت

سنِ وصلِ آں عارفِ نامور
بخوان نام آور مقیمِ بہشت
۱۱۹۵ھ

ایضاً

سالکِ راہِ وفا منظرِ صدق و صفا
بست بقربِ خدا رختِ سفر زینِ جہان

گفت بصد درد و غم سالِ وصالش بلم
سالکِ عالی مکان رفت بسوی جنان
۱۱۹۵ھ

ایضاً

سنِ رحلتِ آں شہیدِ سعید
بخوان جانِ جانانِ بہشتی شہید
۱۱۹۵ھ

تاریخ وفات مرزا محمد رفیع سودا

۱۱۹۵ھ

چو سودای شیریں زبان زینجہان
روان شد چو بلبل بہ بستانِ خلد

سنِ وصلِ آں شاعرِ نامور
ولم یافت در گلستانِ خلد
۱۱۹۵ھ

ایضاً

زہی سخنور روشن کلام سودا نام
کہ پر فروغ شد از طبعِ وی جہانِ سخن

برای سال وصالش چو شد خیال رسید
زہی سخنورِ انور ندا ز چرخِ کہن
۱۱۹۵ھ

۱۱۹۹ھ

تاریخ رحلت حضرت خواجہ میر درد دہلوی رحمۃ اللہ

خواجۂ نیکو شمائل میر درد
دردِ دو عالم بود ذی شانِ بیگمان

بہر تاریخِ وصالش گفت دل
دفن شد زیرِ زمین با غرو شان
۱۱۹۹ھ

تاریخ وفات مرزا جعفر علی حسرت رحمۃ اللہ

۱۲۰۰ھ

خاطرِ اہلِ جہان شد غمگین
از غمِ رحلت جعفر علی

مدحت خستہ بتاریخ بخواند
نوحۂ حسرت جعفر علی
۱۲۰۰ھ

تاریخ رحلت حضرت قطب العارفین شاہ نوری

مرحوم سجادہ نشین دائرہ مغ بازار ڈھاکہ

۱۲۰۰ھ

گشت چون نوری قدسی سیرت
واصلِ حضرتِ پاکِ داور

خواند تاریخ وصالش مدحت
واصلِ رحمتِ ربِ اکبر
۱۲۰۰ھ

طائر روح قدسی نوری — یافت چون جای در نشیمن خلد
بہر تاریخ رحلتش زجہان — گفت دل عندلیب گلشن خلد ۱۲۰۰ھ
نوری چو جان بدرگہ حق کرد ارمغان — از تحفہ بہشت شدہ سال آن عیان ۱۲۰۰ھ

ایضاً

تاریخ رحلت شاہ قدرت اللہ مرحوم دہلوی

ولی خدا قدرتِ دہلوی — چو شد جلوہ فرمای بام بہشت — ۱۲۰۵ھ
زتاریخ وصلش چو جوئی بجہد — بگو رونق افزای بام بہشت ۱۲۰۵ھ

تاریخ رحلت حضرت صوفی محمد دائم مرحوم بزرگ
سجادہ نشین دائرۂ اعظم پورہ ڈھاکہ

سن رحلتِ آن مہ اوجِ دین — فلک گفت مہر بہشت برین — ۱۲۱۴ھ
سن وصل آن شیخ والامراتب — عیان گشت از شیخ عالی مناقب — ایضاً
بسال غم شیخ رشک ملک — ندا داد ہاتف دریغ از فلک ۱۲۱۴ھ ایضاً

تاریخ وفات مولوی محمد رفیع مرحوم
جد دوم مصنف باشندۂ ضلع سلہٹ

آن رفیع العصر والامنزلت — وارد ایوانِ عالیشانِ خلد — ۱۲۱۷ھ
از پی تاریخ سالِ رحلتش — گفت دل شد وارد ایوان خلد ۱۲۱۷ھ

محمد رفیع رفیع المکان — طلب کرد چون راحتِ جاودان — ایضاً
زونیای دون بست رختِ سفر — شدہ رہگرا سوے باغِ جنان
پی سال ترحیل او گفت دل — طلبگار رحمت رفیع المکان ۱۲۱۷ھ

تاریخ رحلت مولانا عبد العلی بحر العلوم لکھنوی رحمہ اللہ

سنہ ۱۲۲۵ھ

باغ دوری عبدالعلی شد — جہان را چاک دامان صبوری
برون آورد تاریخ وصالش — ایضاً — دل ابجد شمار از داغ دوری ۱۲۲۵ھ
بہر تاریخ سن رحلت آن شیخ زمان — کوچ علامۂ احکام شریعت برخوان ۱۲۲۵ھ

تاریخ رحلت قطب زمان حضرت مولانا محمد عظیم
قدس سرہ العزیز باشندۂ پھولباڑی عم جد حقیقی مصنف

سنہ ۱۲۲۶ھ

چو خورد آن گل بوستان کمال — برازنعمت جاودان بہشت
سن وصل آن گلشن عزوشان — ایضاً — برون آمد از بوستان بہشت ۱۲۲۶ھ
سال وصل آن گل بستان فروز — ایضاً — دید چشم نکتہ بین در نرگس خلد برین ۱۲۲۶ھ
پی تاریخ وصل آن ولی اکرم و اعظم — ایضاً — ولی اللہ کامل واصل خلد برین گفتم ۱۲۲۶ھ
سن وصل آن قطب صاحب کمال — ایضاً — ملک گفت قطب عظیم الجلال ۱۲۲۶ھ
بہر تاریخ آن ستودہ شیم — ایضاً — ضاعف اللہ اجرہ خواندم ۱۲۲۶ھ
سال ترحیل آن ولے کریم — ایضاً — گفت دل گلبن جنان عظیم ۱۲۲۶ھ

تاریخ رحلت حضرت شاہ صوفی احمد اللہ مرحوم
سجادہ نشین دائرۂ اعظم پورۂ ڈھاکہ

سنہ ۱۲۳۰ھ

بایوان مسیحا آن مہ دین — چو گشتہ جلوہ گر بار دوی لامع
ز سال رحلتش جستم چو تاریخ — فلک گفتا بن خورشید طالع ۱۲۳۰ھ
سن وصل آن قطب فرخ سرشت — ایضاً — دلم گفت سرور روان بہشت ۱۲۳۰ھ

تاریخ رحلت مولانا شاہ عبدالعزیز محدث دہلوی رحمہ اللہ

سنہ ۱۲۳۹ھ

قطب حق عبدالعزیز دہلوی — عارف و علامۂ دین مبین

بهر تاریخ وصالش گفت دل — قطب نامی ساکن خلد برین ۱۲۳۹ھ
ایضاً
شه عبدالعزیز آن قطب دین — که بوده عارف حق از کماهی
بتاریخ وصالش گفت مدحت — بجنت رفت محبوب الٰہی ۱۲۳۹ھ

تاریخ رحلت حضرت شاہ ابوسعید مجددی رح

بسوی بزم قدس از شوق دیدار — روان شد بوسعید پاک کردار ۱۲۵۰ھ
چو پرسیدم زسال رحلت او — مکرر گفت ہاتف شوق دیدار ۱۲۵۰ھ
ایضاً
شد بتاریخ آن ولی زمان — نعت بیزوال خلد عیان ۱۲۵۰ھ

فقرۂ نثر تاریخی

شمع مجلس بہشت ۱۲۵۰ھ

تاریخ رحلت حضرت صوفی شاہ لقیت اللہ مرحوم سجادہ نشین دائرہ ڈھاکہ

زنیجہان باشوکت حسن عمل — گشت چون صوفی لقیت اللہ روان ۱۲۵۳ھ
گفت دل تاریخ سال رحلتش — باہمہ توفیر شد سوی جنان ۱۲۵۳ھ
ایضاً
سال ترحیل آن ولی زمان — مدحتا رحمت خدا برخوان ۱۲۵۳ھ

تاریخ وفات امام بخش ناسخ لکھنوی

حیف کان ناسخ بلند خیال — گنج آسا بزیر خاک نہفت ۱۲۵۴ھ
بهر تاریخ رحلتش مدحت — بود ناسخ بلند ہمت گفت ۱۲۵۴ھ
سال فوت ناسخ آن یکتای فن — ایضاً یافتم در وسعت آباد سخن ۱۲۵۴ھ
سال ترحیل آن امام سخن — ایضاً یافت از مرشد سخن دل من ۱۲۵۴ھ

تاریخ رحلت مولانا محمد اسحاق دہلوی مہاجر

آن فخر زمان مولوی اسحاق مہاجر — چون واصل حق گشت سوی باغ جنان رفت ۱۲۶۲ھ
فرمود بتاریخ وصالش ملک از غیب — ای آہ کہ از روی زمین قطب زمان رفت ۱۲۶۲ھ

تاریخ وفات مولوی حافظ حاجی احمد کبیر
مرحوم مجددی امین مدرسۂ کلکتہ

سنہ ۱۲۶۵ھ

حافظ قرآن و حاجی مولوی احمد کبیر — آنکہ در علم و ہنر میداشت عالی دستگاہ
شد سوی جنت رفت و گفتا سال وصلش ہاتفے — شد بہار افزای بستان جنان بازیب و بہا ۱۲۶۵ھ
سال فوتش ای غریق لجۂ درد و الم — ایضاً — طبع غواصم برون آورد از دریای غم ۱۲۶۵ھ

تاریخ رحلت مولوی رشید الدین احمد مرحوم متوطن سلہٹ محدث مصنف

سنہ ۱۲۷۰ھ

چو فرمود رحلت ز دنیای دون — سوئے خلد آن صاحب جاہ و دین
سن رحلت او پدیدار شد — ز سرمایۂ ناز خلد برین ۱۲۷۰ھ
سال ترحیل غم نیک سرشت — ایضاً — گفت مدحت گل بستان بہشت ۱۲۷۰ھ
بہر سال رحلت آن صاحب توقیر و شان — ایضاً — صاحب توقیر جنت گفت رضوان جنان ۱۲۷۰ھ

تاریخ وفات شیخ محمد ابراہیم ذوق دہلوی

سنہ ۱۲۷۱ھ

سن وصل ذوق آن سخن سنج شیرین — بجو مدحتا از مضامین رنگین ۱۲۷۱ھ
ذوق شیرین سخن آن شاعر مشہور دیار — ایضاً — از جہان کرد سفر در سن شیرین گفتار ۱۲۷۱ھ

تاریخ رحلت حضرت صوفی شاہ عبد القادر مرحوم متوطن پھولباری

سنہ ۱۲۷۵ھ

قطب سلطۂ سمی حضرت غوث — شد بقصر جنان ز روی زمین
بہر تاریخ رحلتش خواندم — قطب دین ساکن بہشت برین ۱۲۷۵ھ
آنشمع بزم عرفان در خلد کرد منزل — ایضاً — بر خوان بسال اصلش شمع بہشت جعل ۱۲۷۵ھ

تاریخ رحلت حضرت شاہ ترابعلی مرحوم سجادہ نشین کاکوری

سنہ ۱۲۷۵ھ

تاریخ وصل شاہ ترابِ شتہ خوی — از مرقد ولی خدای کریم جوی
چو فرمود رحلت ز دنیا تراب — ایضاً — سوئے خلد آن شاہ جنت نشین ۱۲۷۵ھ

بتاریخ ترحیل آن قطب حق | فلک گفت شاہ بہشت برین ۱۲۰۵ھ

تاریخ رحلت صوفی حاجی نور محمد مرحوم متوطن چانگام مقیم کلکتہ

سن رحلت صوفی رہنما | دلم یافتہ از خلیل خدا ۱۲۰۵ھ | سنہ ۱۲۰۵ھ
گفت از نور محمد چون فروغ آگین جبان | ایضاً | نور او در جنت روشن نوشتم سال آن ۱۲۰۵ھ

تاریخ رحلت حضرت شاہ صوفی وجہ اللہ مرحوم سجادہ نشین دائرہ ڈھاکہ

ببیت اللہ چون شد واصل حق | جناب شاہ وجہ اللہ ذی شان | سنہ ۱۲۷۸ھ
مکان آراست با صد رونق و فر | ز بہر مسکنش در خلد رضوان
چو رفت آن ماہ دین از دہر خلقے | بداغ ہجر او شد سینہ بریان
بمن گفتا بتاریخ وصالش | دل مہجور آہ از داغ ہجران ۱۲۷۸ھ
بہر تاریخ وصال آنشہ میمون لقا | ایضاً | شاہ وجہ اللہ فرخ پی ز چرخ آمد ندا ۱۲۷۸ھ
بہر سال وصل آن قطب زمان | ایضاً | مستحق رحمت ایزد بخوان ۱۲۷۸ھ

تاریخ رحلت حضرت صوفی مولانا محمد اسرائیل مرحوم

متوطن پھولباڑی برادر عمزاد مصنف

شاہ اسرائیل آن قطب زمان | عارف حق عالم والا تبار | سنہ ۱۲۸۱ھ
در جنان شد فائز عیش ابد | رفت چون زین عالم ناپایدار
بہر سال وصل او گفتا سروش | شد بجنت عابد پرہیزگار ۱۲۸۱ھ
سن ترحیل آن شیخ نکوکار | ایضاً | برآید از شمار اسم غفار ۱۲۸۱ھ
سال وصل آن ولی نامدار | ایضاً | یافتم از رحمت پروردگار ۱۲۸۱ھ
بہر سال وصل آن شیخ زمان | ایضاً | از جہان شد شیخ گفتا آسمان ۱۲۸۱ھ
بتاریخ آن شیخ جنت نشین | ایضاً | بخوان کامران بہشت برین ۱۲۸۱ھ

تاریخ وفات مولوی نصیر الدین حیدر مرحوم منصف سلہٹ صاحب رسالہ سہیل یمن

سنہ ۱۲۹۳ھ

بفضل حق نصیر الدین حیدر — چو با صد کامرانی در جنان شد
ملک فرمود در تاریخ وصلش — نصیر الدین حیدر کامران شد ۱۲۹۳ھ
ایضاً
نصیر الدین حیدر عالم دین — کہ بر خلق ست ظاہر یا نگاہش
اگر پرسی ز تاریخ وصالش — بگو با د ابہشت آرام گاہش ۱۲۹۳ھ

تاریخ رحلت والدین ماجدین رحمہما اللہ تعالے

سنہ ۱۲۸۴ھ

والدینم چو از جہان رفتند — گرد غم دہر بر سرافشاندم
داغ بر دل درین سپنج سرا — از غم مادر و پدر ماندم
بہر تاریخ این غم جانکاہ — ہای و ہای دل و جگر خواندم ۱۲۸۴ھ
در فراق والدین اندر ہجوم رنج و ہم — ایضاً گفت مدحت از پی تاریخ ہای ہی در دو غم ۱۲۸۴ھ
پی تاریخ این ماتم رسیدہ — ایضاً دل سال از غم مادر گشیدہ ۱۲۸۵ / ۱۲۸۴ھ
یافتند از مراحم باری — ایضاً والدینم چو جا بکوی بہشت
با دل ہم صبہ گفت مل تاریخ — والدینم شدند سوی بہشت ۱۲۸۴
والدینم چون زدند از زندگی تکبیر چار — ایضاً گشت رنج بیشمار از چار سو با من دو چار ۱۲۸۴ھ
بہر تاریخ مصیبت شد رقم ترتیب وار — چار ضعیف چار نصف چار نصف نصف چار ۱۲۸۴

۱۰۰۰ غم در بحر دل چون بیشتر شد — ایضاً نگار از نیش او جان و جگر شد
۴۰۰ بر خوان از و ہر تکمن نیست دیگر — دل من چاک از فوت پدر شد
چو من حرف سر این چار مصرع — شمردم سال ماتم جلوہ گر شد ۱۲۸۴ھ

ایضاً بقاعدۂ کلیہ

سال وصل والدینم ای سخن پرور کنون
گو بیت تاسازی از لفظیکه آرد خواهی روان

بشمر اول لفظ واندر چار آنرا ضرب کن
پس بیفزا یک عدد بر ما حصل ای ذوفنون

باز آنرا ضرب کن بر ده پس آنگه طرح کن
بست بست آنرا و بر گیر آنچه زو ماند فزون

ما بقی را ضرب کن ای یار اندر شصت و چار
وو بران افزای و دو چندش کن یکسر کنون

یاد گیر و در پی این قاعده رو تا شود
مر ترا در سال وصل والدینم رهنمون

تاریخ رحلت مرزا اسد الله خان غالب دهلوی

۱۲۸۵ھ

ور بیقا که آن غالب نکته سنج
که گوی فصاحت ز سحبان برد

شد از دهر و تاریخ ترحیل او
دل زار گفت آه غالب بمرد

۱۲۸۵ھ

تاریخ رحلت مفتی صدر الدین محمد خان دهلوی

۱۲۸۵ھ

زد نیا شد آن صدر بزم کمال
که بود آستانش فضائل مآب

چو پرسی ز تاریخ ترحیل او
بگو شد بخلد برین بیحساب

۱۲۸۵ھ

ایضاً

پی سال وصال صدر زان
صاحب عزت بهشت بخوان

۱۲۸۵ھ

تاریخ رحلت مولوی حافظ اکرام احمد مجددی متخلص به ضیغم

۱۲۸۶ھ

سخندان معلی طبع ضیغم
چو زین دار فنا سوی جنان شد

بتاریخ وفاتش گفت مدحت
سخندان معلی از جهان شد

۱۲۸۶ھ

ایضاً

سن رحلت ضیغم هوشمند
فلک حافظ نیک اطوار خواند

۱۲۸۶ھ

ایضاً

آن سخن سنج مغز رفت زین دیر کهن
گشت تاریخ وصالش عزت افزای سخن

۱۲۸۶ھ

تاریخ رحلت مولانا کرامت علی مرحوم جونپوری

۱۲۹۰ھ

آن که از پرتو فیوض هدا
بود دانش چو نیر تابان

از جهان رفت در فراق رخش
تیره شد روز اهل هندستان

گفت تاریخ رحلتش مدحت
از جهان رفت آفتاب جهان

۱۲۹۰ھ

رفت از ہند آفتاب ہند ۱۲۹۱ھ
آن آبروئے علم و ہنر شیخ زمانہ
پرسید زمن سال رحیلش ملک غیب

ایضاً

گر بگوئی شود موافق آن
در منزل مقصود چو زین راہگذر رفت
گفتا دل من آبرو علم و ہنر رفت ۱۲۹۱ھ

تاریخ رحلت علی احمد مرحوم نامی زمیندار سلہٹ

۱۲۹۱ھ

ہنگام اجل گشت چو تاب علی احمد
جان داد چو در مذہب سنت دل من گفت

در منزل فضل صمد ذوالکرم آمد
تاریخ وفاتش کہ بباغ ارم آمد ۱۲۹۱ھ

ایضاً

بطفیل عقیدۂ نیکو
گفت تاریخ رحلتش رفعت

رفت سوی جنان علی احمد
ساکن روضۂ جنان آمد ۱۲۹۱ھ

تاریخ رحلت مولوی محمد عبدالرب مرحوم زمیندار کانی سائل مدرسۂ اداد مصنف

۱۲۹۱ھ

چو آن عالی گہر از ملک دنیا
بلکش خلد شد زان بہر تاریخ
سال ترحیل آن ستودہ سیرت
بسالیکہ واصل بفردوس شد
بہر سال وصل آن جنت مکان

سفر فرمود و در جنت مکین شد
نوشتم مالک خلد برین شد ۱۲۹۱ھ

ایضاً گفت دل آفتاب صبح بہشت ۱۲۹۱ھ

ایضاً دلم گفت داخل بفردوس شد ۱۲۹۱ھ

ایضاً نیکبخت و صاحب ایمان بخوان ۱۲۹۱ھ

تاریخ رحلت صوفی شاہ عبدالقاہر مرحوم

۱۲۹۲ھ

ولی خدا آن ہمایون انفس
بتاریخ وصلش دل زار گفت
بہر تاریخ آن ولی زمان

بحکم خدا شد چو جنت نصیب
بخلد برین شد ولی لبیب ۱۲۹۲ھ

ایضاً ازجہان رفت مقتدا برخوان ۱۲۹۲ھ

تاریخ رحلت جد امجد م اشرف العلما حضرت مولانا محمد انجب مرحوم رئیس پھولباڑی متعلقہ سلہٹ

عالم دین عارف حق زاهد والا جناب — عارف حق شد سوی جنات النعیم — سنه ۱۲۹۲ھ
عمر خود صرف رضای حق نمود — تا بحق واصل شد آن قدسی جناب
گفت تاریخ وصال او دلم — عارف حق شد بجنت کامیاب ۱۲۹۲ھ

ایضاً
آن عالم دین عارف حق — شد سوی جنان بجاه و تمکین
رضوان پی سال رحلتش گفت — شد سوی بهشت عالم دین ۱۲۹۲ھ

تاریخ رحلت مولوی مظهر حسین مرحوم یکی از احباب راقم

آن مظهر جمله نیک خوئے — از خلق بپوردی خویش نهفت — سنه ۱۲۹۳ھ
از مسند عیش و از دنیا — برخاست بگوشه لحد خفت
آن جا چو قرین رحمت آمد — با عشرت سرمدی شد و خفت
تاریخ رحیل او دل من — مستوجب رحمت صمد گفت ۱۲۹۳ھ

ایضاً
آنکه در شیوهٔ نکو خوئی — از حریفان و هر بهتر بود
پی حسن محامد اخلاق — در طلوع شباب مظهر بود
رفت از دهر بهتر تاریخش — هاتفم گفت نیک اختر بود ۱۲۹۳ھ

تاریخ رحلت حضرت شاه عبد الغنی مجددی رح — سنه ۱۲۹۴ھ

گل باغ مجدد گلشن فیض — سهی سرو شرف عبد الغنی نام
چو پائینر اجل آمد رسیدش — بهار هستی فانی بانجام
یکایک عندلیب روح پاکش — ببستان جنان فرمود آرام
شده از فیض کلک گلفشانم — گل باغ ارم تاریخش ارقام ۱۲۹۴ھ

ایضاً
گفت تاریخ رحلتش رحمت — قطب عالم شرف وه جنت ۱۲۹۴ھ

تاریخ رحلت حاجی قاضی مولوی عبد الباری مرحوم یکی از مشاهیر کلکته

چو سوی خلد آن علامهٔ دین — بشوق وصل رب العالمین رفت — سنه ۱۲۹۴ھ

ز سال رحلتش جستم نشانے		تاریک گفتا بفردوس برین رفت	۱۲۹۵ھ
چون شد راہی سوی جنت	ایضاً	حاجی قاضی عبد الباری	
بعد از سالی گفتا بدرحت		تاجی قاضی عبد الباری	۱۲۹۵ھ

تاریخ رحلت قطب العارفین حضرت مولانا مرشدنا مولوی صوفی شاہ محمد علی حبیب قدس اللہ سرہ العزیز سجادہ نشین دائرہ چلواری

قطب عالم علی حبیب بخلد		زین جہان چون بصد کرامت رفت	۱۲۹۵ھ
گفت تاریخ رحلتش رحمت		از جہان صاحب ولایت رفت	۱۲۹۵
مرشد آفاق شیخ رہنما	ایضاً	شد چو اندر روضۂ رضوان مقیم	
گفت دل از بہر تاریخ وصال		پیر و مرشد واصل دار النعیم	۱۲۹۵ھ
مرشد روشن ضمیر ہادے برنا و پیر	ایضاً	زیب فزای جہان گشت چو از روی خاک	
خواند بدرد و الم سال وصالش دلم		مرشد بیدار دل واصل فردوس پاک	۱۲۹۵

تاریخ رحلت مولانا الحاج سعید بخت مرحوم رئیس اعظم سلہٹ

رفت سوے خلد بناز و نعم		صدر و سای کریم الشیم	۱۲۹۵ھ
گفت بتاریخ وصالش دلم		نیک سیر صدر نشین ارم	۱۲۹۵
بہر تاریخ وصل آن ذی شان	ایضاً	شرف جنت برین بر خوان	۱۲۹۵ھ
برای سال وصال سعید پاک شیم	ایضاً	بخواند یغفرہ ہاتفی بگوش دلم	۱۲۹۵ھ
آن سعید ازل رئیس زمان	ایضاً	چون بجنت بناز و نعمت شد	
باسر آہ گفت ہاتف غیب		صاحب غرو شان بجنت شد	۱۲۹۵ھ

تاریخ رحلت مولانا غلام امام شہید مرحوم

ز دنیا رفت مولانا شہید موعظت گستر		دریغ آن عالم دین حیف آن مداح پیغمبر	۱۲۹۵ھ

چو خود بود او شهید الفت آن سرور عالم	ایضاً	شده تاریخ وصل او شهید الفت سرور ۱۲۹۰ھ
واعظ دین شهید شد ز جهان		سال وصلش شهید واعظ خوان ۱۲۹۰ھ

تاریخ رحلت سید نا الشریف حسین مرحوم شریف مکہ معظمہ کہ بسجدہ از دست یزید مشربی شہید شدہ

شرف بخش صدر سیادت حسین		شریف نکوکار و نیکو سرشت ۱۲۹۰ھ
چو شد رونق افزای بزم جنان		بتاریخ گفتم شریف بہشت ۱۲۹۰ھ
برای سال وصال شریف عالیشان	ایضاً	شریف مکہ بسجدہ شدہ شہید بخوان ۱۲۹۰ھ

تاریخ انتقال چودھری عبد الجلیل مرحوم باشندہ پھولباڑی

شد چو عبد الجلیل نیک نہاد		زین جہان سوی باغ خلد روان ۱۲۹۰ھ
بہر تاریخ انتقال او		گفت مدحت مقیم باغ جنان ۱۲۹۰ھ

ایضاً شعر سال شمسی ۱۲۸۶ھ

پی سال ترحیل عبد الجلیل		کہ در عالم کامرانے بمرد
دلم خواند این مصرع اوستاد		بجان آفرین جان شیرین سپرد

تاریخ انتقال مولوی احمد علی مرحوم وکیل عدالت دیوانی سلمہ

ز دنیا چو آن صاحب عز و جاہ		سفر کرد و بگرفت راہ بہشت ۱۲۹۰ھ
بتاریخ سال سفر کردنش		بخوان صاحب و ستگاہ بہشت ۱۲۹۰ھ
بہر سال وصل آن فرخ سرشت	ایضاً	گفت اتف اشرف اوج بہشت ۱۲۹۰ھ

تاریخ رحلت حضرت شاہ محمد عمر مجددی فاروقی رح

ز بدہ آل مجدد شیخ فاروقی عمر		واصل حق گشت و روی خویش از عالم نہفت ۱۲۹۰ھ
بہر سال رحلتش طبع ارادتمند من		مرشد کامل شد از روی زمین ایوای گفت ۱۲۹۰ھ

تاریخ رحلت مولوی غلام الیوم مرحوم

زمیندار بھالی پاڑہ متعلقہ سلہٹ

از جہان رفت با آغاز شباب		ہای ہای آہ غلام
بہر تاریخ وفاتش گفتم		وای وای آہ غلام ۱۲۹۸ھ
چو نوشید آن مست جام وصال	ایضاً	نی پاک در بزم ابرار
بتاریخ آن بیکش وصل حق		دلم گفت می نوش گوارا ۱۲۹۸ھ

تاریخ تصنیف این نامہ فیض معمور

موسوم بہ ریاض النور

از فروغ سنین وصل سلف		ورق نامہ شد چو
زان رقم کرد خامۂ مدحت		نام تاریخ او ریاض
چون تواریخ ودائع احضیا	ایضاً	یافت در این نامہ
از برای سال تصنیفش ملک		با دلم گفتا تواریخ
چون تواریخ بزرگان سلف	ایضاً	گر بکلک مدحت
سال تصنیفش چو جستم از خرد		گفت عقل کل تو

تمت

وجہ مہر و دستخط

برای سند اینمعنی کہ کتاب ہذا مطبوع مطبع
نظامی ست مہر و دستخط مہتمم در آخرش ثبت گردید

۹۸۸۷

CALL No. { ۹۲۰ / ر۲۱۲ ر } ACC. No. ۹۸۸۷

AUTHOR ر۲۱۲ ر مودت، احمد الدین محمد

TITLE ریاض النور

1986 JUN-9

Date | No. | Date | No.

1986 JUL | ۹۲۵

MAULANA AZAD LIBRARY

ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

-:RULES:-

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1/- per volume per day shall be charged for textbooks and 10 P. per vol. per day for general books kept overdue.